

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton
Kantonalni / Županijski sud u Mostaru
Broj: 58 0 Ps 261991 24 Pž
Mostar, 25.07.2024.godine

Kantonalni / Županijski sud u Mostaru, u vijeću sastavljenom od sudaca Azre Šunje kao predsjednika vijeća, Majne Lovrić i Jesenke Bašić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja: " Udruženje građana „ORGANIZACIJA SPORTSKIH RIBOLOVACA KONJIC“, Stara čaršija broj 11, 88400 Konjic, kojeg zastupa punomoćnik Jasmin Starčević, odvjetnik iz Sarajeva, Ul. dr. Mustafe Pintola bb, 77000 Sarajevo, protiv tuženika: „KNEZ PETROL“ d.o.o. Banja Luka, Ul. braće Pišteljića broj 6, 78000 Banja Luka, kojeg zastupa punomoćnik Emir Mehurić, odvjetnik iz Gračanice, Gradski pasaž bb, 75320 Gračanica; radi naknade štete, vrijednost spora: 262.272,00 KM, odlučujući o žalbi tuženog na presudu Općinskog suda u Mostaru br. 58 0 Ps 261991 22 Ps od 09.11.2023 godine, na sjednici vijeća održanoj 25.07.2024 godine, donio je

P R E S U D U

Žalba tuženog se odbija kao neosnovana i prvostupanjska presuda potvrđuje.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom odlučeno je :

- I. Obavezuje se tuženik da tužitelju isplati iznos od 262.272,00 KM (na ime naknade štete nanesene ribljem fondu nastale prevrtanjem cisterne sa naftom i izlivanjem nafte u rijeku Trešanicu) sa zakonskom zateznom kamatom počev od 21.05.2021. godine pa do isplate, a sve u roku 30 dana.
- II. Dužan je tuženik nadoknaditi troškove parničnog postupka tužitelju u iznosu od 4.605,50 KM u roku od 30 dana od dana donošenja ove presude.
- III. Odbija se zahtjev tuženika za naknadu parničnih troškova.

Protiv ove presude žalbu je blagovremeno izjavio tuženi .

Tuženi pobija prvostupanjsku presudu zbog iz svih razloga propisanih čl. 208. ZPP-a , kao i zbog odluke o troškovima postupka, sa prijedlogom da ovaj sud žalbu uvaži, pobijanu presudu preinači na način da tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti odbije uz naknadu troškova postupka, sukladno razlozima navedenim u žalbi ili da se uz krajnju rezervu pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovni postupak.

Tužitelj nije izjavio odgovor na žalbu.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda i razloga na koje sud pazi po službenoj dužnosti u smislu člana 221.Zakona o parničnom postupku (Službene novine F BiH

broj 53/03; 73/05; 19/06 i 98/15, u daljem tekstu: ZPP), sud je odlučio kao u dispozitivu ove presude, iz sljedećih razloga:

Žalba tuženog nije osnovana.

U ovom postupku, nesporno je utvrđeno je da je tužitelj korisnik ribolovnog prava na području Hercegovačko-neretvanske županije, za dio ribolovnog područja - Ribolovne zone Konjic i koji je kao korisnik ribolovnog prava sa nadležnim ministarstvom zaključio Ugovor o ustupanju ribolovnog prava na dijelu ribolovnog područja- ribolovne zone Konjic na području Hercegovačko- neretvanskog Kantona u svrhu bavljenja sportsko- rekreativnim ribolovom broj: 11-03-20-345-1/21 od 26.04.2021. godine.

Također u ovom postupku nesporno je utvrđeno da se dana 21.05.2021. godine tuženikov skup vozila, među kojima cisterna sa naftom, sudjelovala u prometnoj nesreći koja je za posljedicu imala izlivanje dijela nafte iz cisterne.

Iz Zapisnika o inspeksijskom nadzoru broj: UP1-14-21-2-00045/2021-14-P-14-2-P od 21.05.2021. godine, sačinjenom od strane federalne inspekcije, iako je isti prvenstveno sačinjen za rijeku Neretvu i Jablaničko jezero, vidljivo je da se nafta u objekte nadzora došla iz rijeke Trešanice, što prvostupanjski sud pravilno utvrđuj. Prvostupanjski sud je nadalje pravilno utvrdio da tuženi ne posjeduje vodna akta za ispuštanje otpadnih voda u površinske vode, kao i da ne posjeduje vodna akta za promet opasnih materijala kao i proizvoda od tih materijala, što je prvostupanjski sud nadalje pravilno ocijenio kao protupravno ponašanje propisana Zakonom o vodama.

Tužitelj u ovom postupku traži po uređenim tužbenim zahtjevom štetu, nastalu uslijed pomora ribe koja se dogodila u rijeci Trešanici, koja je evidentirana od 21.05.2021. g. do 29.05.2021. g. kada su zabilježene zadnje količine uginule ribe, što je sve konstatirao službenim zabilješkama koje prate fotografije sa uginulom ribom, u kojima su zabilježena tužiteljeva opažanja o onečišćenju vode uslijed prisutnosti nafte na površini i obalama rijeke i količine uginule ribe, kao i činjenica da su o šetnom događaju obavještena agencija Jadranskog sliva (prvi dan šetnog događaja) i Kantonalna poljoprivredna inspekcija (prvi dan nakon uočavanja uginule ribe na površini rijeke Trešanice), a što je sve objektivizirano naprijed navedenim Zapisnikom o inspeksijskom nadzoru broj: UP1-14-21-2-00045/2021-14-P-14-2-P od 21.05.2021. godine i Zapisnikom o inspeksijskom nadzoru od 27.05.2021. godine, sačinjen po Kantonalnom poljoprivrednom inspektor.

Na ovaj način tužitelj je dokazao odlučnu činjenicu da je pretrpio štetu i da ona potječe od opasne djelatnosti, u kojoj djelatnosti je sudjelovalo vozilo tužitelja iz kojeg se izlila nafta i dospjela u rijeku Trešanicu, pa se može prihvatiti utvrđenim da je uzrok uginuća ribe u ribljem fondu u rijeci Trešanici onečišćenje vode do kojeg je došlo lijevanjem nafte iz cisterne vozila u vlasništvu tuženog, a što sve poizilazi iz naprijed navedenih službenih zabilješki koje prate fotografije sa uginulom ribom, iz slaza z.z. tužitelja i saslušanih svjedoka, iz urađenih vještačenja po vještacima veterinarske i poljoprivredne struke, zapisnika o inspeksijskim nalazima, te laboratorijskih analiza riječne vode. Dakle, na ovaj način tužitelj je dokazao pravni osnov svog potraživanja.

Navedeno iz razloga jer prema odredbama ZOO koje reguliraju štetu koja potječe od opasne stvari i opasne djelatnosti, kakva je konkretna šteta, odgovara se bez obzira na krivnju (član 154. stav 2. ZOO), tako da je dovoljno da se dokaže postojanje štete i da ona potječe od

opasne stvari ili opasne djelatnosti. Odredbama člana 173. ZOO-a utvrđena je i pretpostavka uzročnosti tako da se smatra da šteta potječe od opasne stvari, odnosno opasne djelatnosti, izuzev ako se dokaže da one nisu bile uzrok štete. Oštećeni, dakle tužitelj, ne mora dokazivati da šteta koju je pretrpio potječe od opasne stvari, odnosno opasne djelatnosti, ako dokaže da su te stvari odnosno djelatnosti sudjelovale u štetnom događaju. Ovu pretpostavku uzročnosti odgovorna osoba, dakle tuženi, može oboriti ako dokaže da njegova opasna stvar, odnosno opasna djelatnost, nisu u određenom slučaju bile uzrok štete, odnosno da je uzrok štete bio neki drugi događaj.

Iz tog razloga bez uticaja na presuđenje su žalbeni navodi tužitelja, da je tužitelj sam bez prisustva infekcijskih organa uzorkovao vodu i poslao na analizu kod ovlaštenih laboratorija, čiji rezultati ispitivanja su pokazali da vrijednosti za cink, nikel i kobalt, premašuju granične vrijednosti, koje povišene vrijednosti su toksične za riblji fond. Naime, kako je tužitelj u ovom postupku dokazao da je pretopio štetu i da šteta potječe od opasne djelatnosti, time je teret dokazivanja prebacio na tuženika koji je bio dužan da dokaže da njegovo opasna stvar odnosno opasna djelatnost nije bila uzrok štete.

Točno je da je tužitelj sam bez prisustva infekcijskih organa, izvršio vaganje uginule ribe, ali to je učinio po nalogu inspekcije, uz tvrdnju da se inspekcija oglušila na njihove pozive i da nisu željeli preuzeti uginulu ribu radi utvrđivanja ukupnog broja uginule ribe, po vrsti i starosti i slanja ove ribe na daljinu analizu, koja bi ukazala stvarni razlog uginuća ribe, iako su znali da tužitelj vrši prikupljanje i vaganje navedene ribe. (Kantonalna inspekcija obavještena dana 24. 05, 2021 godine, vidljivo iz Zapisnika o inspekcijskom nalazu od dana 27.05. 2021. godine)

U ovom postupku tužitelj je dokazao da je kantonalna inspekcija reagirala tek dana 27.05.2021. godine, dakle, peti dan od izlijevanja nafte, a treći dan nakon obavijesti, o uginanju ribe što jasno poizilazi iz Zapisnika o inspekcijskom nalazu od dana 27.05. 2021. godine iz kojeg zapisnika je vidljiva i činjenica da je tužitelj blagovremeno izvijestio Kantonalnu inspekciju o pojavi uginule ribe dana 24.05.2021 godine. S druge strane tuženi u ovom postupku nije provodio dokaze da bi dokazao, suprotno odnosno da je tužitelj propustio blagovremeno obavijestiti Agenciju Jadranskog sliva – ured Konjic o štetnom događaju, kao i Kantonalnu inspekciju po uočavanju uginule ribe, kao i činjenicu da Kantonalna inspekcija nije naložila tužitelju da sakupi uginulu ribu i da je fotografira i s tim u vezi naprave službene zabilješke. Jer, propust onoga koji nešto tvrdi da to u toku postupka dokaže pada na njegov teret (odredbe članova 7., 236. i 237. ZPP-a), a odraz ovog procesnog načela u ovoj parnici bila je obveza tuženog da dokaže činjenicu, u cilju potvrđivanja navoda da je tužitelj bez opravdanog razloga sam, samoinicijativno, bez prisustva inspekcijskih organa, izvršio vaganje uginule ribe i uzrokovanja vode. Tuženi u tom pravcu nije provodio dokaze.

Iz tog razloga i ovaj sud poprima istinitom činjenicu da je tužitelj odmah, u vrijeme kad je zapazio prva uginuća ribe obavijestio inspekcijske organe o uginuću ribe, radi daljnjeg njihovog postupanja, koja nije blagovremeno reagirala, nego mu je naložila da sam skupi uginulu ribu i fotografira je, ali zbog ovog propusta inspekcijskih organa, odnosno njihovog neblagovremenog reagiranja u datim okolnostima slučaja, tužitelj ne može trpjeti štetne posljedice, pogotovo kod činjenice da tužitelj ne posjeduje škrinje koje bi sačuvale ovu količinu uginule ribe, niti je ista mogla ostati nezbrinuta u vremenskom periodu od 3 dana, zbog njenog propadanja uslijed izloženosti vanjskim uticajima.

Točna je i činjenica da je tužitelj na ovaj način dokazao i obim štete, koja je u uzročno posljedičnoj vezi sa postupanjem tuženika koji sudjeluje u šteti iz slijedećih razloga.

Činjenica da tužitelj sam provodi vaganje uginule ribe, te je sam razvrstava po vrsti i starosnoj dobi ribe, kako bi dokazao ukupan broj uginule ribe, sama za sebe ne pruža pouzdan osnov za odluku suda o visini štete. Međutim, dovodeći u vezu ovako utvrđen obim štete sa štetom koja se obračunava na temelju ribarske osnove iz 2011. g. i Revizija ribarske osnove 2018. g, iz koji akata se crpi bazno stanje ribljeg fonda (po vrsti i količinama te uzrastu ribe) i finalno stanje ribljeg fonda, sve dovodeći u vezu sa činjenicom da je vanredna revizija ribarske osnove (urađena nakon prometne nezgode), rađena u specifično doba godine u 12. mj. 2021 godine, u kojem dobu godine se očekuje mnogo veći broj riba radi sezone mrijesta, obzirom da je rijeka Trešanica prirodno mrjestilište potočne pastrmke i koji rezultati se u bitnom ne razlikuju od rezultata tužiteljeva mjerenja obima štete, daju osnova za zaključak o istinitosti činjenica o visini predmetne materijalne štete koju je tužitelj utvrdio i predstavlja relevantan dokaz za presuđenje.

Osim toga ni Zakon o slatkovodnom ribarstvu, niti Ribarska osnova, niti Pravilnik o određivanju visine naknade štete nanese ribljem fondu, niti jednom odredbom ne propisuju obvezan način i proceduru postupanja prilikom utvrđivanja visine štete, tako da nije isključena mogućnost utvrđivanja visine štete prebrojavanja uginule ribe, po vrsti i starosnoj dobi i njenoj težini, od strane ovlaštenih lica tužitelja, što je tužitelj zapisnički konstatirao, pod uvjetom da je tužitelj poduzeo sve potrebne aktivnosti u cilju blagovremenog obavještanja inspeksijskih organa o uginuću ribe, (rezultati ovog postupka su ukazali da jeste), tako da utvrđivanje štete poređenjem baznog i finalnog stanja ribljeg fonda koristeći podatke iz ribarske osnove, revizije ribarske osnove i vanredne reviziju ribarske osnove koja se radi nakon štetnog događaja nije jedina mogućnost utvrđivanja visine štete.

Visina štete pravilno je utvrđena na temelju financijskog vještačenja, po podacima količine uginule ribe koju je tužitelj utvrdio i zapisnički konstatirao po broju komada, dužini, težini i starosnoj dobi i na koje podatke je vještak prilikom obračuna pravilno primijenio Pravilnik o određivanju visine naknade štete nanese ribljem fondu, (Sl. novinama F BiH br. 63/05), kojim je određen način obračuna visine naknade štete za dorasle i nedorasle ribe (mlađ) i to na način da se količina ribe (masa u kilogramima) određene vrste ribe na kojoj je učinjena šteta obračuna po cijeni jednog kg za tu vrstu ribe i pomnoži koeficijentom za tu vrstu ribe. Ovaj pravilnik je donesen sukladno Zakona o slatkovodnom ribarstvu HNK/Ž, kao dopuna prava koja proizlaze iz čl. 83. st. 1. Zakona o slatkovodnom ribarstvu HNK/Ž koji član propisuje da „Pravo na naknadu štete za štete učinjene ribljem fondu, uzrokovane trovanjem, onečišćenjem ili zagađenjem vode i nezakonitog djelovanja u vodi, korisnik ribolovnog prava ima pravo na naknadu štete.“

Kako je visina štete utvrđena na temelju podataka koje je prezentirao tužitelj, upoređena sa baznom osnovom i revizijom Ribarske osnove iz 2018 godine, navedeno nema uticaja na činjenicu zbog čega vještak poljoprivredne struke prilikom vršenja svog izračuna nije koristio ribarsku osnovu iz 2019 čije postojanje tuženi nalazi u Ugovoru o ustupanju ribolovnog prava na dijelu ribolovnog područja- ribolovne zone Konjic na području Hercegovačko- neretvanskog Kantona u svrhu bavljenja sportsko- rekreativnim ribolovom broj: 11-03-20-345-1/21 od 26.04.2021. godine.

Kod činjenice da ribarska osnova iz 2011 godine vrijedi trajno, možemo samo govoriti o reviziji i vanrednoj reviziji ribarske osnove nakon donošenja iste. Reviziju ribarsku osnova

iz 2019. godine , tuženi , a ni tužitelj nisu proveli kao dokaz u ovom postupku , pa je po ocjeni ovog suda postojanje iste upitno. Iz naprijed navedenog ugovora, na koji se poziva tuženi , vidljiv je samo datum davanja suglasnosti na ribarsku osnovu na koju je urađena revizija (suglasnost od dana 12.06.2019 godine) , ali se ne spominje godina iz koje potječe revizija ribarske osnove. Dakle, radi se o datumu davanja suglasnosti na reviziju ribarske osnove , a ne datumu donošenja revizije ribarske osnove .

Osim toga Revizija ribarske osnove iz 12. mj. 2018. godine za dio ribolovnog područja-ribolovnu zonu općine Konjic je osnovni zakonski element upravljanja ribljim fondom i donošenja mjera čuvanja , zaštite i očuvanja ribljeg fonda u ovim ribolovnim vodama u periodu od 2018- do 2023. godine, (čl. 1.4. Aneksa Revizije ribarske osnove za dio ribolovnog područja – Ribolovna zona Konjic : rijeka Trešanica,) pa iz tog razloga revizija ribarska osnova iz 2019. godine , sve i da postoji ne može poslužiti kao relevantan dokaz koji bi eventualno mogao uticati na finalno stanje ribljeg fonda u 2019. godini, pa ovoj činjenici prvostupanjski sud pravilno nije dao odgovarajući značaj, koji bi se mogao reflektirati se na visinu štete. Iz svih tih razloga ovaj sud je i ovaj žalbeni razlog koji se odnosi ne nekorištenje podataka iz revizije ribarske osnove koja potiče iz 2019. godine , je odbio kao neosnovan.

Rezultati ovog postupka su pokazali da tužitelj prikupljenu , prebojanu i vaganu ribu nije mogao pokazati na uvid inspekcijским organima nakon četiri dana od zabilježenog uginuća , budući da nije imao uvjeta za njeno sveukupno skladištenje , zbog kapaciteta škrinje koju posjeduje iz kojih razloga je istu odložio na deponiju.

Budući da je visina štete u ovom, postupku utvrđena na način da je tužitelj po nalogu inspekcijских organa izvršio skupljanje ribe , koju je potom prebrojio i sortirao po vrsti, težini i starosnoj dobi , bez uticanja na visinu štete je činjenica da tužitelj nije redovito vršio poribljavanje ribe , koja okolnosti bi mogla biti od uticaja samo kod činjenice da je šteta isključivo utvrđena metodom porađanja baznog i finalnog stanja ribljeg fonda, a koristeći podatke iz ribarske osnove , revizije ribarske osnove i vanredne revizije ribarske osnove . Okolnost neredovitog poribljavanja nije činjenica od značaja ni kod utvrđivanja uspoređivanog omjera prebrojane uginule ribe sa finalnim stanjem ribe, kod činjenice da se u vremenskom periodu od 2012. g do 2017. g. , stanje ribljeg fonda u rijeci Trešanici udvostručilo, dakle godišnji prirodni prirast protočne pastrmke bilo je na zadovoljavajućem nivou , a što poizilazi iz Aneksa Revizije ribarske osnove iz 12. mj. 2021 godine .

Imajući u vidu navedeno , odlučeno je kao u izreci, primjenom odredbi čl. 226. ZPP-a.

Predsjednik vijeća
Azra Šunje